

Pressiteade
Koheseks avaldamiseks
Luxembourg, 16. detsember 2014

ELi audiitorite sõnul ei ole lennujaamadesse tehtud ELi investeeringutega kaasnenud kuludele vastavat tulu

Euroopa Kontrollikoja täna avaldatud aruandest nähtub, et ELi vahendite abil lennujaamadesse tehtud investeeringutega ei ole kaasnenud ei oodatud tulemusi ega kuludele vastavat tulu. Asjakohase planeerimise ja prognoosimise puudumise tõttu asus osa lennujaamu üksteisele liiga lähedal, ning mõned projektid olid neid läbiva lennukite ja reisijate arvu jaoks liiga suured.

„Leidsime, et mõned lennujaamad ei olnud ka pikaajalises perspektiivis kasumlikud, mõned olid alakasutatud ja mõnda ei kasutatud üldse”, ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige **George Pufan**. „*Prognooside kohaselt kahekordistub lennuliiklus Euroopas aastaks 2030. Selleks et Euroopa suudaks kasvavat nõudlust rahuldada, peavad komisjon ja liikmesriigid parandama oma lennujaamadesse tehtavate investeeringute kvaliteeti – rahastama vaid neid lennujaamu, mis on kasumlikud ja ka tegelikult investeeringuid vajavad.*”

Auditiga uuriti Eesti, Kreeka, Itaalia, Poola ja Hispaania 20 lennujaama investeerimisprojekte, mis said EList ajavahemikus 2000–2013 enam kui 600 miljonit eurot. Audiitorid leidsid, et vaid pooled lennujaamad suutsid näidata, et ELi rahastatud investeeringud olid vajalikud; lisaks oli infrastruktuur tihti alakasutatud ning ligikaudu 38 miljonit eurot oli investeeritud kasutult.

Lennureisijate arvu suutsid suurendada vaid pooled auditeeritud lennujaamad, ja enam kui poolte lennujaamade prognoositud lennuliikluse kasv osutus tegelikult oluliselt väiksemaks. Näiteks Cordoba lennujaama kasutas 2013. aastal prognoositud 179 000 reisija asemel vaid alla 7 000 reisija. Lisaks puudusid enamiku lennujaamade puhul tõendid klienditeeninduse kvaliteedi paranemise ja piirkondliku sotsiaal-majandusliku kasu kohta (viimane hõlmab näiteks täiendavate töökohtade loomist).

Seitse lennujaama ei ole rahaliselt jätkusuutlikud (enamasti puudutab see lennujaamu, mida läbib aastas vähem kui 100 000 reisijat), mistõttu valitseb oht, et ilma avaliku sektori täiendava rahalise toeta ei ole nad võimelised tegevust jätkama. Näiteks Kreeka Kastoria lennujaama tulud ajavahemikus 2005–2012 olid 176 000 eurot, lennujaama töös hoidmise kogukulud samal ajal aga 7,7 miljonit eurot. Audiitorid leidsid, et Kastoria stardiraja laiendamisse täiendavalt investeeritud 16,5 miljonit eurot (seda ei ole veel kordagi kasutatud ehituse põhjenduses loetletud lennukitüüpide teenindamiseks) ei saa pidada avaliku sektori vahendite mõjusaks kasutamiseks.

Enamiku auditeeritud lennujaamade puhul leidsid audiitorid, et infrastruktuuri ehitus ja üleandmine olid märkimisväärselt ajakavast maas (keskmiselt peaaegu kaks aastat). Pea pooltes lennujaamades esines ülekulu – seetõttu tuli liikmesriikide eelarvetest kulutada algselt kavandatust pea 100 miljoni euro võrra rohkem.

Audiitorid leidsid, et rahastamine ei olnud liikmesriikide poolt hästi koordineeritud; näiteks Eestis, Itaalias, Kreekas ja Hispaanias puudusid pikaajalised lennujaamade arengukavad. Puudulik oli ka rahastamise komisjonipoolne järelevalve, ning komisjon ei tea tavaliselt, milliseid lennujaamu on toetatud ja millises mahus. Selline olukord ei võimalda saada täielikku ülevaadet kõigi ELi toel lennujaamadesse tehtud investeeringute kohta ning raskendab nii järelevalvet kui poliitikameetmete asjakohase koostamise ja elluviimise tagamist.

Pressiteate eesmärk on avaldada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil www.eca.europa.eu

ECA Press

Damijan Fišer – pressiametnik

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: EUAuditorsECA eca.europa.eu

Toimetajatele

Kontrollikoda avaldab kogu aasta vältel eriaruandeid, milles esitatakse erinevate ELi eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade auditite leiud.

Käesolevas eriaruandes (nr 21/2014) pealkirjaga „ELi vahenditega rahastatud investeeringud lennujaamade infrastruktuuri: kuludega ei kaasnenud vastavat tulu” analüüsitakse ELi toel lennujaamade infrastruktuuri tehtud investeeringuid ja uuritakse, kas investeeringute vajadus oli põhjendatud, kas ehitised valmisid õigeaegselt ja eelarve piires, ning kas ehitatud (või moderniseeritud) infrastruktuur leidis täies mahus kasutamist. Ajavahemikul mai 2013 kuni oktoober 2014 tehtud auditiga hinnati ka seda, kas investeeringutega kaasnes reisijate arvu suurenemine ja klienditeeninduse parem kvaliteet, ning kas toetatud lennujaamad olid rahaliselt jätkusuutlikud.

Programmitöö perioodidel 2000–2013 eraldas EL Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Ühtekuuluvusfondi (ÜF) ja TEN-T programmi kaudu lennujaamade infrastruktuurile kokku ligikaudu 4,5 miljardit eurot. Enam kui 2,8 miljardit eurot pärines ERFist ja ÜFist, ning 75 % vahenditest investeeriti Kreekas, Hispaanias, Itaalias ja Poolas.

Audit keskendus viie liikmesriigi 20-le ELi rahastatud lennujaamale (kaks Eestis, kolm Kreekas, viis Itaalias, kaks Poolas ja kaheksa Hispaanias). Programmitöö perioodidel 2000–2006 ja 2007–2013 eraldati neile lennujaamadele Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist ELi vahendeid kokku summas 666 miljonit eurot (audit hõlmas kulutusi summas 460 miljonit eurot).

ELi audiitorite järeldused

Lennujaamadesse tehtud ELi investeeringutega ei kaasnenud kuludele vastavat tulu. Rahastati liiga paljusid lennujaamu, mis asusid üksteisele liiga lähedal, ja paljudel juhtudel olid ELi rahastatud infrastruktuurid vajalikust suuremad. Lennureisijate arvu õnnestus suurendada vaid pooltel auditeeritud lennujaamadel, ning klienditeeninduse kvaliteedi paranemist kas ei mõõdetud või puudusid selle kohta tõendid.

ELi audiitorite soovitus

- **Komisjon** peaks programmitöö perioodi 2014–2020 vältel tagama, et liikmesriigid eraldaksid vahendeid üksnes selliste lennujaamade infrastruktuurile, mis on rahaliselt jätkusuutlikud, ning mille investeerimisvajadusi on asjakohaselt hinnatud ja põhjendatud. See peaks olema osaks rakenduskavade komisjonipoolsest heakskiitmisest ja järelevalvest.
- **Liikmesriikidel** peaksid olema sidusad piirkondlikud, riiklikud ja riigiüleised lennujaamade arengukavad, mille abil vältida liigse läbilaskevõime loomist, kattuvusi ning lennujaamade infrastruktuuri tehtavaid koordineerimata investeeringuid.

Aruandele lisatud vastustes kinnitab komisjon, et on kriitika põhjal oma järeldused teinud. Sellest tulenevalt on komisjon programmitöö perioodi 2014–2020 õigusaktides kasutatavat lähenemisviisi radikaalselt muutnud.